

STRESZCZENIE

W niniejszej rozprawie został podjęty temat wsparcia społecznego nauczycieli szkół podstawowych. Na potrzeby badań oraz analizy zebranego materiału badawczego przyjęto rozumienie wsparcia społecznego jako kategorii odnoszącej się do społecznych interakcji i uzyskującej swój sens w znaczeniach jakie nadają działaniom wspierającym sami uczestnicy. Za cel badań przyjęto ustalenie specyfiki wsparcia społecznego nauczycieli szkół podstawowych oraz identyfikację czynników warunkujących wsparcie tej grupy zawodowej.

Punktem wyjścia do refleksji była analiza przeobrażeń rzeczywistości społecznej, które determinują przemiany w zawodzie nauczycielskim. Ze względu na edukacyjne skutki zachodzących zmian współczesny nauczyciel permanentnie podlega negatywnym doświadczeniom i właściwie każdego dnia mierzy się z sytuacjami trudnymi, generującymi stres. Może to wywoływać poczucie niepokoju i niepewności co do jakości i słuszności podejmowanych działań, toteż zagadnienie wsparcia tej grupy zawodowej wydaje się ważne i bardzo aktualne oraz zasługuje na szczególną uwagę w rozważaniach pedagogiki, głównie pedeutologii. Wobec tych okoliczności podjęte badania – mające na celu zebranie i analizę danych dotyczących działań wspierających nauczycieli szkół podstawowych – wydają się konieczne. Ma to szczególne znaczenie w świetle wydarzeń i zmian dokonujących się na przestrzeni ostatnich lat, np. pandemii Covid-19, która uwypukliła lub zintensyfikowała wiele problemów, także w obszarze edukacji, dotykając wszystkich jej podmiotów, w dużym stopniu nauczycieli.

Wnioski i refleksje będące wynikiem analizy materiału badawczego posłużyły do wskazania kierunków pożądaných działań wspierających nauczycieli szkół podstawowych w radzeniu sobie z byciem w „ciągłej zmianie”. Sformułowano praktyczne implikacje dotyczące wsparcia społecznego pedagogów: 1. już na etapie kształcenia i przygotowania do zawodu, 2. podczas funkcjonowania zawodowego w środowisku szkolnym oraz 3. wsparcia przez instytucje pozaszkolne. Szybkie reagowanie na nowe potrzeby nauczycieli, dostrzeganie ich problemów oraz trudności, ale też wykorzystywanie tkwiącego w nich potencjału do udzielania wsparcia innym jest zadaniem ważnym, wymagającym czujności i aktywności oraz współpracy wielu podmiotów.